Etelä-Suomi
Aluehallintovirasto
Työsuojelun vastuualue

9.2.2021

Hallintovaliokunta

HaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 5.2.2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten annetun lain muuttamisesta (HE 252/2020 vp)

Lausunto

Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue (jäljempänä työsuojeluviranomainen) lausuu hallituksen esityksestä ns. kausityölain (907/2017) muuttamisesta seuraavaa:

Työnantajan lisääminen kausityöhön oikeuttavaan lupaan (17 a §)

Hallituksen esityksessä kausityölakiin esitetään uutta 17 a §:ä, jonka mukaan Maahanmuuttovirasto voi hakemuksesta lisätä voimassa olevaan kausityöhön oikeuttavaan lupaan uuden työnantajan. Työsuojeluviranomainen pitää hyvänä, että hallituksen esityksessä on täsmennetty työnteko-oikeuden alkamista 17 a §:n mukaan. Esityksen mukaan työnteko-oikeuden alkaminen hakemuksen vireille tullessa edellyttää sitä, että hakemus sisältää työnantajan vakuutuksen kausityön ehdoista, majoituksesta ja luvan epäämisen perusteista sekä työnantajan ilmoituksen työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta. Ilman tätä edellytystä voisi käytännössä esiintyä epäselvyyttä sen suhteen, milloin hakemus katsottaisiin jätetyksi ja milloin työnteko-oikeus alkaisi.

Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan Maahanmuuttovirasto antaisi laajentuneesta työnteko-oikeudesta todistuksen. Työsuojeluviranomainen pitää tätä tärkeänä työsuojeluvalvonnan näkökulmasta.

Maahanpaluun helpottaminen 18 §

Hallituksen esityksessä ehdotetaan työntekijälle helpotuksia tietojen toimittamisesta silloin, kun hän on työskennellyt Suomessa kausityössä luvan hakemista edeltäneiden viiden vuoden aikana ja hän on oleskelunsa ajan noudattanut kausityönteon edellytyksiä. Edellytyksenä on, että työntekijä ilmoittaa palaavansa aiemman työnantajansa palvelukseen samaan työhön, jota varten hänelle on aiemmin myönnetty kausityöhön oikeuttava lupa. Työnantajalla olisi kuitenkin jatkossakin velvollisuus toimittaa kausityölain 8 §:n mukaiset vakuutukset, ilmoitukset ja tiedot. Työsuojeluviranomainen pitää tärkeänä, että työnantajalla on esitetystä muutoksesta huolimatta velvollisuus tietojen toimittamiseen.

Hallituksen esityksessä todetaan, että työnantajan vakuutuksessaan antamien tietojen oikeellisuutta voitaisiin seurata aluehallintoviraston työsuojelutarkastuksella. Käytännössä muutos johtaa siihen, että valvonnan painopiste siirtyy entistä enemmän työpaikoilla tehtävään jälkivalvontaan. Tältä osin työsuojeluviranomainen korostaa, että tämä edellyttää, että työsuojeluviranomainen saa Maahanmuuttovirastolta tietoa siitä, minkä työnantajien palvelukseen kausityölupia on myönnetty. Hallituksen esityksen perusteluissa onkin todettu, että jos saman työnantajan palvelukseen hakeutuvien uusien kausityöntekijöiden työehdoissa ilmenisi epäkohtia, Maahanmuuttoviraston tulisi ilmoittaa työsuojeluviranomaiselle vihjetieto myös saman työnantajan palvelukseen palaavista kausityöntekijöistä. Työsuojeluviranomainen tekee valvontaa saamiensa ilmoitusten perusteella valvontaresurssiensa puitteissa.

Työnantajaan kohdistettavat seuraamukset (20 §)

Hallituksen esityksessä säännöksen tarkkarajaisuutta on lisätty. Maahanmuuttoviraston pidättäytymispäätökselle esitetään muun ohella kuuden kuukauden enimmäispituutta. Työsuojeluviranomainen ymmärtää tavoitteen parantaa seuraamussäännöksen tarkkarajaisuutta. Seuraamuksen toimivuuden ja tehokkuuden kannalta kuuden kuukauden enimmäispituus voi kuitenkin olla ongelmallista. Mikäli pidättäytymispäätös tehdään kausityössä, joka kestää vuosittain vain muutaman kuukauden, ehtii kuuden kuukauden aikaraja kulua umpeen jo ennen seuraavien kausityölupien hakuajan alkamista.

Muilta osin työsuojeluviranomaisella ei ole lausuttavaa esitettyihin kausityölain muutoksiin.

Johtaja Eerik Tarnaala

Lakimies Noora Haapa-alho

Tämä asiakirja ESAVI/4167/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/4167/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Tarnaala Eerik 09.02.2021 08:27

Esittelijä Haapa-alho Noora 09.02.2021 08:06